

ADVIES 82

FWO-VLAANDEREN - BEHEERSOVEREENKOMST 2002-2007

6 november 2003

ADVIES 82

FWO-VLAANDEREN - BEHEERSOVEREENKOMST 2002-2007

6 november 2003

INHOUD

1. SITUERING.....	4
2. ADVIES.....	5
<i>Algemeen.....</i>	<i>5</i>
<i>Kernopdrachten en engagementen van het Fonds.....</i>	<i>5</i>
<i>Dienstverlening aan de Vlaamse Gemeenschap.....</i>	<i>6</i>
<i>Engagementen van de Vlaamse Gemeenschap.....</i>	<i>6</i>
<i>Bijzondere bepalingen.....</i>	<i>6</i>
<i>Ten slotte.....</i>	<i>7</i>

ADVIES

FWO-VLAANDEREN - BEHEERSOVEREENKOMST 2002-2007

1. SITUERING

Op 19 september 2003 keurde de Vlaamse regering principieel de nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2002-2007 met het FWO-Vlaanderen goed.

De eerste beheersovereenkomst (1997-2001) die op 31 december 2001 afliep, werd door de Vlaamse regering verlengd tot 30 september 2002 om geen juridisch vacuüm te laten ontstaan.

Ter voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst werd aan het Centrum voor Wetenschaps- en Technologiestedies (CWTS), Leiden, de opdracht gegeven een doorlichting van het FWO-Vlaanderen door te voeren. Deze doorlichting had betrekking op de wetenschappelijke werking van het FWO en leverde een aantal aandachtspunten op die zoveel mogelijk verwerkt werden in het voorontwerp van de nieuwe beheersovereenkomst.

De subsidieregeling aan het FWO-Vlaanderen werd eveneens goedgekeurd. Het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1996 houdende vaststelling van de voorwaarden voor subsidieverlening aan het FWO-Vlaanderen werd opgeheven en vervangen door een nieuw geactualiseerd besluit dat consistent is met de nieuwe beheersovereenkomst. Het wijzigend besluit van 8 september 2000 werd opgeheven.

In de nieuwe beheersovereenkomst omschrijft artikel 21 dat de onthaalinstellingen overheadkosten kunnen aanrekenen op door het FWO verstrekte kredieten. Het invoeren van dit artikel noodzaakte een wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 1993 tot regeling van de vergoeding van de centrale beheerskosten en de algemene exploitatiekosten van de universiteiten, verbonden aan de uitvoering van wetenschappelijke activiteiten die door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd worden.

Op 25 september ontving de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid een vraag om advies bij:

- Het voorontwerp van beheersovereenkomst FWO-Vlaanderen (2002-2007);
- Het voorontwerp van besluit houdende de subsidieregeling aan het FWO-Vlaanderen;
- Het voorontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van 14 juli 1993 tot regeling van de vergoeding van de centrale beheerskosten en de algemene exploitatiekosten, verbonden aan de uitvoering van wetenschappelijke activiteiten die door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd worden.

Voorliggend advies werd voorbereid in de commissie Wetenschapsbeleid en richt zich voornamelijk op de beheersovereenkomst. De twee voorontwerpen van besluit behandelen immers de wettelijke wijzigingen noodzakelijk voor de uitvoering van de beheersovereenkomst.

2. ADVIES

VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

ALGEMEEN

2.1. De VRWB verwelkomt dat de Vlaamse regering in het voorontwerp van beheersovereenkomst het FWO-Vlaanderen erkent als uniek financieringskanaal voor het grensverleggend niet-gericht onderzoek op initiatief van de vorsers, met interuniversitaire wetenschappelijke competitie.

2.2. Positief is ook de verbintenis van de Vlaamse regering om de middelen van het Fonds in de toekomst te verhogen.

Daarnaast wenst de VRWB toch enkele kanttekeningen te maken en aanbevelingen te doen bij volgende specifieke punten:

KERNOPDRACHTEN EN ENGAGEMENTEN VAN HET FONDS

2.3. De VRWB stelt tot zijn tevredenheid vast dat het voorontwerp van beheersovereenkomst kredieten voor middelzware uitrusting mogelijk maakt. De VRWB heeft in het verleden meermaals gewezen op de noodzaak van extra middelen voor het FWO voor middelzware apparatuur. Art. 6.4 en 7 van de beheersovereenkomst leggen respectievelijk vast dat de subsidie van het Fonds ook moet aangewend worden voor de financiering van middelzware apparatuur en dat boven op de gewone kredieten 20% van de eventuele toelageverhoging vanaf het begrotingsjaar 2004 hieraan dient besteed te worden.

Deze extra middelen, die voor het begrotingsjaar 2004 ongeveer 1,2 miljoen euro zouden bedragen, blijven evenwel nog steeds zeer beperkt ten opzichte van de noden.

2.4. Art. 10 stipuleert dat de raad van bestuur van het Fonds jaarlijks 2,5% van de subsidie een specifieke beleidsbestemming kan geven binnen de doelstellingen van het Fonds. Het is voor de VRWB niet echt duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Verondersteld wordt dat dit initiatieven zijn die buiten de klassieke actiemiddelen van het Fonds vallen. De VRWB pleit ervoor slechts op het moment dat het slaagpercentage voor deze klassieke actiemiddelen voldoende hoog is, hiervan gebruik te maken.

2.5. Art. 11. § 5 bevat bepalingen voor de beoordeling van projecten door de wetenschappelijke commissies.

De VRWB stelt voor alinea 3 uit deze paragraaf te vervangen door "Het Fonds zal ernaar streven om voldoende ondersteuning te geven aan de best beoordeelde projectaanvragen, zodat minstens 85% van de beschikbare middelen die door het Fonds beschikbaar gesteld worden voor projectonderzoek (de in art. 6.3° bedoelde projecten) wordt toegewezen aan projecten die door de commissies in eerste of tweede orde werden gerangschikt, en dus maximaal 15% aan projecten gerangschikt in derde orde. Het Fonds zal ervoor zorgen dat de commissies de nodige opdrachten krijgen om deze selectie aldus voor te bereiden. Met name zullen de commissies hierbij opdracht krijgen om de (aller)beste projecten te rangschikken in eerste en tweede orde. Bovendien mogen deze commissies tevens

bijkomende voorstellen maken ter aanvulling van deze in eerste en tweede orde gerangschikte projecten.

De commissies mogen een door het Fonds jaarlijks vast te leggen proportie voorstellen selecteren in derde orde met dalende orde van prioriteit. De middelen gereserveerd voor derde orde worden over de onthaalinstellingen verdeeld, recht evenredig met de in derde orde voorgestelde bedragen met inbegrip van de bijkomende voorstellen”.

Vanaf hier kan de oorspronkelijke tekst vervolgd worden.

De VRWB argumenteert dat dergelijke aanpassing het voordeel heeft:

- duidelijk te maken dat nooit méér toegewezen wordt aan projecten dan er budgettair middelen voorhanden zijn bij de eindbeslissing;
- dat het grootste deel van de middelen besteed zal worden aan de best beoordeelde projecten;
- dat het Fonds intern kan regelen hoe de preselectie door de commissie het best kan worden georganiseerd in functie van het bedrag dat in het begin van het jaar zeker zal beschikbaar zijn voor projectfinanciering en van de te verwachten extra middelen die vrijkomen in de loop van het jaar.

DIENSTVERLENING AAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.6. De betoelaging van de Born-Bunge stichting en het Interuniversitair College voor Managementswetenschappen zal vanaf het begrotingsjaar 2004 via het FWO-Vlaanderen gebeuren. De middelen oorspronkelijk bedoeld voor beide (respectievelijk 150 000 euro en 372 000 euro in 2003) worden aan de FWO-subsidie toegevoegd.

Op het ogenblik is nog niet duidelijk tot hoever de integratie in het FWO gaat.

ENGAGEMENTEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.7. De Vlaamse regering engageert zich in art. 19 om “binnen de mogelijkheden van de begroting”, de financiering van het Fonds verder te versterken. De VRWB merkt op dat dit erg vrijblijvend is. Beter zou zijn dat, rekening houdend met een evenwichtige verdeling van de extra middelen voor wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie in het kader van het Innovatiepact, een engagement opgenomen wordt om hiervan een minimaal percentage (bijvoorbeeld 10%) te besteden voor de versterking van het FWO.

De VRWB bepleit dan ook ten eerste het aandeel van het FWO, en meer algemeen van het fundamenteel onderzoek, in de Vlaamse overheidsmiddelen voor O&O minstens te behouden binnen het algemene groeipatroon.

BIJZONDERE BEPALINGEN

2.8. Voortaan kunnen de onthaalinstellingen maximaal 10% overheadkosten aanrekenen op de door het FWO-Vlaanderen toegekende onderzoeksmiddelen voor kredieten aan navorsers en onderzoeksprojecten.

De VRWB verwelkomt deze maatregel die de extra druk op de eerste geldstroom mildert. Maar, deze maatregel zal een extra belasting voor het Fonds meebrengen die evenwel niet ten koste mag gaan van de FWO-middelen voor onderzoek.

2.9. Wanneer door de overheid algemene reglementaire besluiten worden genomen die ook een verhoging van de kostprijs van de FWO-mandaathouders inhouden, moet volgens de VRWB binnen de mogelijkheden van de begroting dit gecompenseerd worden door een gepaste verhoging van de FWO-toelage.

TEN SLOTTE

2.10. De VRWB heeft alle begrip voor de vertraging die in de voorbereiding van de FWO-beheersovereenkomst werd opgelopen. Het is evident dat de beheersovereenkomst alleen van toepassing kan zijn in de toekomst.

Elisabeth Monard
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
North Plaza B
Koning Albert II-laan 7 - 4e verd.
B-1210 Brussel

Tel. +32 (0)2 553.45.20
Fax +32 (0)2 553.45.23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.vlaanderen.be

